ÁROP-1.1.16-2012-2012-0001
Esélyegyenlőség-elvű fejlesztéspolitika kapacitásának biztosítása

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Ambrózfalva Község Önkormányzata

Az önkormányzatok Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) elkészítését támogató SABLON-t a Pécsi Tudományegyetem munkacsoportja[1] készítette 2012 decemberében az ÁROP-1.1.16.-2012-2012-0001 azonosító számú „Esélyegyenlőség-elvű fejlesztéspolitika kapacitásának biztosítása"című projekt keretében a Türr István Képző és Kutató Intézet megbízásából.

A sablon célja, hogy az önkormányzatok szakmailag megalapozott, jogszabályokhoz igazodó helyzetelemzést és tervet tudjanak készíteni az esélyegyenlőség területén, ezzel biztosítva a megvalósítás sikerességét. A sablon használható teljesen új HEP készítésére, de alkalmas arra is, hogy az adott önkormányzat áttekintse, hogy a már meglévő HEP-ot mivel szükséges kiegészíteni. A A Sablon része a Melléklet 1., mely az esélyegyenlőség alapú helyzetelemzés elvégzéséhez szükséges adatgyűjtő táblákat és a táblák kitöltését segítő értelmezéseket tartalmazza. A Sablon kitöltéséhez nyújt további segítséget az az Útmutató, mely a Helyi Esélyegyenlőségi Program kidolgozásának képzési segédlete. E mellett a TKKI által foglalkoztatott esélyegyenlőségi mentorok és asszisztensek szakmai műhelyekben megvalósított háromnapos képzésekkel és személyes tanácsadással támogatják az önkormányzatok képviselőit településük esélyegyenlőségi programjának megalkotásában. Mindehhez járul az a virtuális tér, melyen keresztül azonnal elérhető a szükséges szakmai dokumentáció és a személyes segítségnyújtás is. Mindezt kiegészíti a TKKI által megjelentetett tanulmánykötet, mely az esélyegyenlőséghez kapcsolódó háttértudásokat foglalja össze.

2013.

Türr István Képző és Kutató Intézet
Cím: 1054 Budapest, Széchenyi u. 14.
Telefon:06-1-882-3454
email: ugyfelszolgalat@tkki.hu
web: www.tkki.hu
Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0790-04
Intézményi akkreditációs lajstromszám: AL 0008

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
MAGYARY PROGRAM
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) ... 3
Bevezetés ... 3
A település bemutatása ... 3
Értékeink, küldetésünk ... 4
Célok ... 4
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) ... 5
1. Jogszabályi háttér bemutatása ... 5
2. Stratégiai környezet bemutatása ... 5
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége ... 8
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység ... 18
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége ... 27
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége ... 30
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége ... 33
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása ... 36
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága ... 37
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) ... 38
1. A HEP IT részletei ... 38
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése ... 38
A beavatkozások megvalósítói ... 39
Jövőképünk ... 38
Az intézkedési területek részletes kifejtése ... 40
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) ... 50
3. Megvalósítás ... 51
A megvalósítás előkészítése ... 51
A megvalósítás folyamata ... 51
Monitoring és visszacsatolás ... 53
Nyilvánosság ... 53
Érvényesülés, módosítás ... 54
4. Elfogadás módja és dátuma ... 55

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Ambrózfalva Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A község Csongrád megye keleti részén, Békés megye határában található, Makótól 28 kilométerre. A legközelebbi település Nagyér, ami a községtől 2 kilométerre fekszik; Pitvaros 4, Csanádalberti pedig 5 található.
Vonattal a MÁV 125-ös számú Mezőtúr–Orosháza–Mezőhegyes-vasútvonalán érhető el. A megállóhely Nagyér és Pitvaros között található. Közúton a Pitvarost és Makó-Rákost összekötő útról lehajtva, 4,5 kilométert észak felé autózva közelíthető meg. A Tisza Volán autóbuszai a település belterületén kettő helyen állnak meg, munkanapokon 6 járat indul Makóra.
1843 novemberében telepítettek ide 120 békéscsabai szlovák dohánykertész családot. 1861-ig Kis-Pitvaros néven Pitvaros településrésze volt; jelenlegi nevét 1849-ben báró Ambrózy Lajos temesi királyi kincstári igazgató után kapta. 1843-tól lehetőségük nyílt a dohánykertész családoknak a kincstár tulajdonában lévő földjeik megváltására; ezután eredeti mesterségükkel felhagytak, és főként kalászos- és takarmánynövényeket termeltek. A közeli mezőhegyesi cukorgyár kiépülése után megnőtt a cukorrépát termelők száma is. 1845-ben az evangélikus egyház jóvoltából iskola, imaterem és lelkészlak épült. 1891-ben 1006, túlnyomórész szlovák lakosa volt; lakói kendertermesztéssel is foglalkoztak. Két évvel később épült ki a Mezőhegyes-Tótkomlós-Orosháza vasútvonal, melynek Nagyérrel (akkori nevén Nagymajláth) közös megállója létesült a községtől keletre. 1907-ben új állami iskola és óvoda is épült. A községet 1918 áprilisától 1920 márciusáig román katonaság tartotta megszállva. A település nemzetiségi összetétele gyökeresen 1946-ban változott meg, amikor a szlovákok kitelepülésével és a Szlovákiából kitelepített magyarok beköltözése után, a két ország közötti népességcsere eredményeként a magyarság került túlsúlyba. Az 1949-ben megalakult Dimitrov Mezőgazdasági Termelőszövetkezet később egyesült a Felszabadulás Termelőszövetkezettel, amely még ma is folytat gazdálkodó tevékenységet a községben. 1973-ig önálló tanácsú község, 1990-ig a pitvarosi közös tanács társközsége volt. Azóta önálló, szabadon választott képviselő-testület irányítja a település. 2013. évben 530 lakosa van a községnek, óvodával és alsó tagozatos iskolával rendelkezik. Több civil szervezet is tevékenykedik a községben (nyugdíjas klub, polgárőrség, közalapítvány, sportkör stb.), amelyek színesebbé teszik a falu mindennapjait.

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Értékeink, küldetésünk

Értékeink között említhetjük elsők között a 19. század végén épült községházát és az 1956-ban épült téglabuzogány típusú víztornyot. Műemlék jelleggel rendelkezik az 1862-63-ban épült romantikus stílusú evangélikus templom illetve I. és II. világháború hősi halottainak állított emlékmű. A község központjában található a közparkban Illyés Anna a „napba néző kislány" szobra, illetve a település 150. évfordulója alkalmából emelt obeliszk. Természeti vonzerőt jelent a Csanádi-puszta és a Száraz-ér.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Pitvaros település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:
az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Alaprendelet: A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli, valamint a természetbeni ellátásokról szóló 7/2011.(III.28.) önkormányzati rendelet
Módosító rendeletek: 15/2011.(VIII.31.), 6/2012.(II.27.), 9/2012.(III.27.), 5/2013.(III.28.)

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

- Költségvetési koncepció
- Gazdasági program
- Településrendezési terv
- Településszerkezeti terv
- Településfejlesztési koncepció

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Ambrózfalva, Csanádalberti, Nagyér és Pitvaros közös önkormányzati hivatalt (Nagyéri Közös Önkormányzati Hivatal) hozott létre. A négy, egymáshoz közeli település szorosan kapcsolódik egymáshoz, mind hivatali, mind közösségi szinten. Ambrózfalva, Csanádalberti és Pitvaros iskolái és óvodái egy intézményhez tartoznak. Fenti jellemzők mentén nyilvánvaló, hogy a társadalmi, vagyoni, stb. helyzetek is nagymértékben hasonlítanak a másik három településéhez, itt-ott kis eltérések mutatkoznak az adatokban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	524	
2008	509	97%
2009	498	98%
2010	488	98%
2011	486	100%
2012		0%

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	283	253	536	53%	47%
0-2 évesek					
0-14 éves	53	33	86	62%	38%
15-17 éves	13	11	24	54%	46%
18-59 éves	136	166	302	45%	55%
60-64 éves	16	15	31	52%	48%
65 év feletti	49	28	77	64%	36%

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001			#ZÉRÓOSZTÓ!
2008	75	90	83,3%
2009	80	88	90,9%
2010	81	83	97,6%
2011	77	86	89,5%
2012			#ZÉRÓOSZTÓ!

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	21	29	-8
2009	8	10	-2
2010	16	18	-2
2011	15	10	5
2012			0

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	4	8	-4
2009	5	6	-1
2010	5	5	0
2011	2	6	-4
2012			0

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Nemcsak a Ambrózfalvára, hanem az egész kistérségre jellemző a hátrányos helyzet, amelynek egyik fő oka a megfelelő mennyiségű munkahelyek hiánya. Ennek következménye a fiatalabb lakosság elvándorlása a nagyobb városokba, ahol a munkahelyhez való jutásnak nagyobb az esélye.
Az öregségi nyugdíjban részesülők Ambrózfalva községben (2011-es adat): 90 fő nyugdíjas átlagnyugdíja 89.695,-Ft (férfiak – 35 fő – 93.596,-Ft, nők – 55 fő – 87.212,-Ft).
A 201 adófizető összevont adóalapja átlagosan 1.272.304,- Ft.

éves (Ft)	0 – 300.000	300.001-600 000	601.000 – 800.000	800.001 – 1.000.000	1.000.001-1.500.000	1.500.001-2.000.000	2.000.001-2.500.000	2.500.001-5.000.000	5.000.001 felett
havi (Ft)	25.001 -ig	25.001 – 50.000	50.001 – 66.666	66.667 – 83.333	83.334 – 125.000	125.001 – 166.666	166.667 – 208.333	208.334 – 416.666	833.334 felett
fő	36	25	15	20	40	31	15	13	3
%	17,9	12,4	7,5	10,0	19,8	17,0	7,5	6,5	1,4

Az adófizetők közül havi 66.667,-Ft alatt keres a lakosság 37,8%-a (76 fő), ebből havonta 50.001 Ft alatti összeget visz haza a lakosság 30,3%-a (61 fő), és havi 25.001 Ft alatti összeggel gazdálkodhat a lakosság csaknem ötöde, 17,9%, azaz 36 fő. Az első kategória 4,7%-kal magasabb a megyei átlagnál (33,1%), az 50.001 Ft alatt keresők aránya 2,6%-kal magasabb (27,7%), viszont a 25.001 Ft alatt keresők aránya 0,5%-kal alacsonyabb a megyei adatoknál.
A megyei átlag:

%	18,4	9,3	5,4	7,5	10,9	10,7	12,75	13,2	3,7

A gépjárműadó fizetésére kötelezett személyszállító gépjárművek száma 89 db, teherszállító gépjárművek száma 15 db.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A munkanélküliek száma a munkaképes lakosság arányában folyamatosan nő, 2008-ban 14,7% volt, 2011-ben már 23,0%, a közfoglalkoztatás ellenére is. A munkanélküliek körében a férfiak aránya magasabb. Korosztály szerint az 5 évenkénti lebontás alapján (3.2.2 táblázat) a 26-45 évesek körében a legnagyobb a munkanélküliség. A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya 40 és 60 % közötti értékek között van (3.2.3 táblázat), ebből látható, hogy a tartós munkanélküliek száma magas.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	176	190	366	13	7,4%	14	7,4%	27	7,4%
2009	173	189	362	15	8,7%	13	6,9%	28	7,7%
2010	174	193	367	15	8,6%	20	10,4%	35	9,5%
2011	181	192	373	18	9,9%	25	13,0%	43	11,5%

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	24	31	35	43
20 éves és fiatalabb	fő	1	2	3	1
	%	4,2%	6,5%	8,6%	2,3%
21-25 év	fő	3	4	5	8
	%	12,5%	12,9%	14,3%	18,6%
26-30 év	fő	4	0	4	6
	%	16,7%	0,0%	11,4%	14,0%
31-35 év	fő	4	7	3	5
	%	16,7%	22,6%	8,6%	11,6%
36-40 év	fő	3	3	8	5
	%	12,5%	9,7%	22,9%	11,6%
41-45 év	fő	4	8	4	5
	%	16,7%	25,8%	11,4%	11,6%
46-50 év	fő	1	3	2	6
	%	4,2%	9,7%	5,7%	14,0%
51-55 év	fő	4	3	4	3
	%	16,7%	9,7%	11,4%	7,0%
56-60 év	fő	0	1	2	4
	%	0,0%	3,2%	5,7%	9,3%
61 év felett	fő	0	0	0	0
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	13	14	27	6	5	11	46,2%	35,7%	40,7%
2009	15	13	28	11	6	17	73,3%	46,2%	60,7%
2010	15	20	35	9	12	21	60,0%	60,0%	60,0%
2011	18	25	43	11	8	19	61,1%	32,0%	44,2%

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	56	50	106	0	0,0%	2	4,0%	2	1,9%
2009	43	49	92	0	0,0%	1	2,0%	1	1,1%
2010	43	57	100	1	2,3%	4	7,0%	5	5,0%
2011	47	54	101	2	4,3%	4	7,4%	6	5,9%

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A közmunkaprogram által felvett viszonylag sok alacsony végzettségű munkanélküli talált vissza a munka világába, azonban még mindig maradt, aki nem jutott lehetőséghez. A munka nélkül maradtaknak a nyári idénymunkák jelenthetnek még reményt, azonban ebben a szegmensben egyre gyakoribb a befásult, motiválatlan ember, akiket már érdektelenül hagy a munka, illetve jobban bízik a szociális háló adta lehetőségek kihasználásában.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		**férfi**	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	411	222	189	344	180	164	67	16,3%	42	18,9%	25	13,2%

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	41	27	65,9%	1	2,4%	13	31,7%
2009	43	28	65,1%	3	7,0%	12	27,9%
2010	56	35	62,5%	1	1,8%	20	35,7%
2011	66	43	65,2%	1	1,5%	22	33,3%

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatási program keretében a munkanélküliek jelentős hányadát foglalkoztatni tudjuk.

A közfoglalkoztatási program keretében a munkanélküliek jelentős hányadát foglalkoztatni tudjuk, jelenleg 11 főt hosszabb időtartamra és 5 főt 2 havonta váltva részmunkaidős foglalkoztatással alkalmaz az önkormányzat. A foglalkoztatás évente hasonló módon ismétlődik 1-2 fő növekedéssel, csökkenéssel. A foglalkoztatottak 75 %-a férfi és mintegy 25 %-a nő. A településen csak vegyes élettársi közösségben élő 3-4 fő roma él, amely jelentéktelen az össz lakoshoz viszonyítva, így a foglalkoztatottak között nincs roma.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	21	7%	0	0%
2011	30	9%	0	0%
2012	24	7%	0	0%

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A nagyobb városok, ahol több a munkalehetőség, busszal 45 perc alatt közelíthetőek meg, azonban ez napi másfél órás kiesést jelent a munkavállaló számára. A közeli gyárak a helyi munkavállalók vagy tömegközlekedéssel, vagy a munkáltató által működtetett saját buszjárattal tudják megközelíteni.

Helyi lakosokkal folytatott beszélgetés során a munkába álláshoz kapcsolatos kérdés során felmerült, hogy az önéletrajz beadása után a munkáltatók ígéretük ellenére nem jeleznek vissza az általuk megadott határidő után sem, ezért a munkavállaló – bízva a sikeres felvételében –, nem adja be máshova az önéletrajzát, illetve nem vállalja el a kisebb kereseti lehetőséget jelentő munkát; ennek eredményeként sokszor megesik, hogy – akarata ellenére – munka nélkül marad. Ezen probléma megoldása kizárólag a munkáltatók hozzáállásán múlik.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Az önkormányzatnak lehetősége van a fiatalok foglalkoztatására, az oktatására viszont nincs. Az iskola is csak alsó tagozattal rendelkezik.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az önkormányzat a Munkaügyi Központ START munka programjának keretében tud a felnőttképzésben segítséget nyújtani.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A településen megkülönböztetés nincs, a foglalkoztatásból, közfoglalkoztatásból nem zárunk ki senkit.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Önkormányzatunknál nincs hátrányos megkülönböztetés sem a közfoglalkoztatás, sem más területen. A munkavállalók között sem érzékelhető ilyen téren diszkrimináció.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A nyilvántartott álláskeresők számában negyedéves adatok állnak rendelkezésre, amelyek igencsak eltérő adatokat mutatnak. Jellemzően az első negyedév adatai a legmagasabbak, a többi három negyedév váltakozó rangsorral halad mögötte. Ha a négy negyedévből átlagot vonunk, akkor összességében a IV. negyedév adatai állnak a legközelebb az átlaghoz, ezért a továbbiakban a IV. negyedév adataival foglalkozunk. A IV. negyedéves adatok alapján 2008-ban 27 fő nyilvántartott álláskereső volt, ez 2009-re 34 főre emelkedett, ez a következő évben 39 főre nőtt, 2011-ben má1 41 fő volt nyilvántartva, majd 2012-ben 43 fővel zárul az adatsor. Ez folyamatos emelkedést mutat.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	366	3	0,8%
2009	362	3,3	0,9%
2010	267	4,5	1,7%
2011	373	4,5	1,2%
2012		1,3	#ZÉRÓOSZTÓ!

Az álláskeresési segélyben részesülők átlagát tekintve 2011-ig növekvő tendenciát mutat. A kiinduló adat a 2008-as 3 fő (0,8%); 2009-ben 3,3 főre nő (0,9%); 2010-ben és 2011-ben 4,5 fő (1,7% és 1,2%), majd 2012-ben lecsökken 1,3 főre.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	27	5	18,5%
2009	29	11	37,9%
2010	39	3	7,7%
2011	42	8	19,0%
2012	39	3	7,7%

Az álláskeresési járadékra jogosultak arányai követik a nyilvántartott álláskeresők számainak változásait: 2008-ban 27 munkakeresőből 5 fő jogosult álláskeresési járadékra, amely 18,5%-ot tesz ki. A következő év 29 nyilvántartott álláskeresőből 11 volt járadékra jogosult, ez arányaiban 37,9%, 2010-ben 39 álláskeresőből 3 kapott járulékot, ami 19%-ot jelentett. 2011-ben 42 álláskeresőből 8 fő volt járadékra jogosult, ez 19%-os arány; és 2012-ben a 39 álláskeresőből 3 járadékos kapott ellátást, amely 7,7%-ot tesz ki. Az arányokat áttekintve megfigyelhető, hogy hasonlítanak a környező települések arányaihoz.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakás-állomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	247	20	12	0	1	0	0	0
2009	247	21	12	0	1	0	0	0
2010	247	21	12	0	1	0	0	0
2011	247	21	12	0	1	0	0	0
2012	247	25	12	0	1	0	0	0

a) bérlakás-állomány

Ambrózfalván 247 ingatlan található. Az önkormányzat tulajdonában lévő bérlakás-állomány 12 ingatlan, ebből nincs elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás. A bérlakás és szociális lakás igénylésnél a képviselő-testület két szempontot – a rászorultságot és a fizetőképességet – együttesen vizsgálva dönt a lakások odaítéléséről, mindkét esetben. Ha a feltételek majdnem azonosak (pl: házaspár, közel azonos jövedelem) – 1 lakásra több igénylő esetén – akkor a családosok részesülnek előnyben. A településünkön sok az idős lakos, ezért nagyon szeretné a képviselő-testület, ha a megüresedő lakásokba fiatal-középkorú családok telepednének le.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat tulajdonában 1 szociális lakás található, amely nem tartozik az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások közé.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat nem rendelkezik ilyen ingatlannal.

e) lakhatást segítő támogatások

Ide a lakásfenntartási támogatás sorolható, amely támogatás igénybe vevőinek száma évről évre növekszik. Ez valószínűleg a fokozódó munkanélküliségnek, illetve az alacsony béreknek tudható be.

A nulla értéket meghaladó értékek 2011-től indulnak. A 2011-es 38 főről 2012—re 70 főre növekedett a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma. A támogatások száma csökkenni valószínűleg nem fog.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	38	0
2012	70	0

f) eladósodottság

A lakosság eladósodottságáról nincsenek adataink, de valószínűsíthető, hogy jellemző erre a településre is. Komoly problémát jelent az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő, vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Ilyen jellegű ingatlan nincs.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A községben nincs ilyen telep, vagy szegregátum.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A községben nincs ilyen telep, vagy szegregátum.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A községben nincs ilyen telep, vagy szegregátum.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Ambrózfalva községben nem található háziorvosi szoltálat, ellátás a szomszéd településen (2 km) Nagyéren, illetve a szintén szomszédos Pitvaroson (3 km) található heti öt nap ellátással. Szakorvosi rendelő, kórház a 35 km-re lévő Makón található.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	11
2009	12
2010	13
2011	14
2012	

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	3
2009	4
2010	4
2011	3
2012	

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma is évről évre növekszik.

Az ápolási díjban részesítettek száma viszonylag egy stabil értéket ad.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A fiatalokra tekintettel aktív védőnői szoltálat működik, az ingyenesen felajánlott szűrőprogramoknak az önkormányzat a helyet biztosítja.

Mi az ami elérhető és mi az ami nem? Ami elérhető számunkra helyi szinten a meghatározott időpontokban (1-3-6 hó; 1-6 éves korban) végzett státusz vizsgálatok, amit háziorvos és védőnő együtt végez. A szülés körül felmerülő problémákkal az újszülötteket már a zárójelentésben kontrollra hívják 1-3 héten belül a probléma súlyosságától függően a szülő intézménybe. Csípő szűrésre a gyermekek 2-3 hónapos illetve 12-14 hónapos korban mennek vidékre a vizsgálatot elvégeztetni. Elváltozás észlelése esetén a környező városokban (általában Makó, Tótkomlós,) történik a gyermekek vizsgálata (csípőszűrés, ortopédiai vizsgálat, esetleges hallás-látás illetve sebészeti problémák). Továbbá minden évben, az iskolákban (index osztályokban) végzett szűrővizsgálat, amit védőnő és háziorvos együtt végez. Kiszűrt gyermekek esetén a szakorvoshoz való irányítás a környező városokba történik. Az iskolai fogászat minden évben megtörténik az iskolákban, helyben. A kiszűrt esetekben a fogorvoshoz kell időpontot kérni a szomszédos faluba.

Ki biztosítja ezeket, a vizsgálatokat? Az egészségbiztosítás keretein belül a védőnő és háziorvos. Elváltozás felmerülése esetén szakorvos illetve kórházak-klinikák.

Hol lehet igénybe venni? Ezek a szűrővizsgálatok a területileg illetékes Védőnői Tanácsadókban történnek. Amely minden gondozott gyermek számára jár. A szükséges szakvizsgálatok pedig a háziorvos által kiadott beutalóval vehetők igénybe.

Népegészségügy: A tüdőszűrés lehetőségére kettő lehetőség is adott. A háziorvosi beutalóval történő tüdőszűrés a környező városban, illetve általában minden évben szokott lenni tüdőszűrős busz, ami lehetőséget ad minden ember számára, hogy megjelenhessen a szükséges vizsgálaton. A mammográfiás szűrővizsgálatra minden 45 év feletti nő szokott behívót kapni a környező városba hogy jelenjen meg szűrésen de az esetek 60-70 %-ban nem jelennek meg. Az idén elsőként már mammográfiás busz is megjelent a falukban így ez is „helyi szinten működik". Méhnyakrák szűrésre a környező város nőgyógyászati osztályán van lehetőség.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő ellátáshoz való hozzáférés az iskola által biztosított, fejlesztő pedagógus található a tantestületben, aki foglalkozik az ezt igénylő gyermekekkel.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat a START munkaprogram keretében megtermelt terményekkel támogatja a közétkeztetést. A közétkeztetésben a vállalkozó, aki kiszolgálja a falu lakosságát az idős korosztálynak, óvodásoknak, bölcsődéseknek, iskolásoknak főz, az évszaknak és idénynek megfelelő változatossággal állítja össze az étrendet. Az étrendben heti rendszerességgel főzelékek, tésztafélék, vegyes húsfélék, zöldségféle, gyümölcs szerepel. Az önkormányzat a START munkaprogram keretében a 2013. évben megtermelt alábbi terményekkel támogatja a közétkeztetést: spenót, zöldborsó, hagymafélék, csemegekukorica, burgonya.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Gyermekek esetében az iskola hangsúlyt fektet a sporttal kapcsolatos programokra. Az esetleges önszervező körökön kívül sportprogramok nem hozzáférhetőek. Tanulmányi- és sportversenyeken való részvétel minden tanuló joga. A helyi, az intézményen belüli versenyek szervezését a nevelőtestület, ill. az általa felkért pedagógus irányítja. A mindennapos testnevelés, a testedzés formái: (a szervezés részletes szabályait a Pedagógiai Program tartalmazza). A tanulók testnevelésének, mozgásigény kielégítésének, a sport megszerettetésének érdekében diáksportkör szervezhető. A gyermekszervezetek szabadidős tevékenységén belül - munkatervben meghatározott módon, a hétvégeken is lehetőség van sportos foglalkozásokra (szombaton). Az iskolai tagintézmények településén működhetnek a tanulók szabadidős tevékenységét elősegítő gyermekszervezetek. Foglalkozások tanévben és a tanítási szünetekben szombaton szerveződnek.

Településünkön Sportkör tevékenykedik 15 fővel, amely főként a focizás lehetőségét biztosítja hétvégeken a kispályán, illetve a füves foci pályán. A hölgyek körében kedvelt elfoglaltság hetente 2 alkalommal a Zoomba szakkör, ennek a Faluház és a tornaterem ad helyet. Sportként említhetjük a 7 évestől 18 éves korosztályig az önkéntes szerveződésben létrejött tánc szakkört, amely közel 30 fő fiatalnak nyújt kikapcsolódást heti 2 alkalommal.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen elérhető házi segítségnyújtás, falugondnoki szolgáltatás, és gyermekjóléti, családsegítő szoltálat.

A házi segítségnyújtás keretében 8-9 fő egyedül álló idős ember segítését oldja meg 1 fő szociális gondozó napi rendszerességgel 7 órában. Ez magában foglalja a bevásárlást, gyógyszeríratást, takarítást. Ehhez kapcsolódik az étkeztetés, amelyet mintegy 5-7 fő vesz igénybe, ezt a gondozónő 1 óra hosszában látja el naponta.

A gyermekjólét és családsegítés a gyermekek érdekeit védő speciális, személyes, szociális szolgáltatás, mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett és krízis helyzetbe került családok gondjait, problémáit segít megoldani, illetve a megelőzésben nagy a szerepe. Ezen szolgáltatást 1 fő dolgozó lát el 2013. június 30-ig.

Az előzőekben felsorolt szolgáltatásokat 2013. július 01-től társulási formában oldjuk meg a Csanádpalotai Alapszolgáltatási Központon keresztül. A házi segítségnyújtás, az étkeztetés napi szinten történik, a

gyermekjólét, családsegítés heti rendszerességgel keddi napokon, jogi tanácsadás havi egy alkalommal vehető igénybe.

A falugondnoki szolgálatot 1 fő szakfeladaton látja el az önkormányzatnál, ehhez a tevékenységhez szorosan kapcsolódik az önkormányzat által üzemeltetett mikrobusz. A falugondnok feladatkörébe tartozik a közösségi, szociális információk szolgáltatása, házi segítségnyújtásban, étkeztetésben, egészségügyi dolgokban (gyógyszerkiváltás, orvoshoz szállítás, gyógyászati segédeszközök beszerzéséhez segítségnyújtás) való közreműködés. Az ifjúság körében óvoda, bölcsőde, iskola esetében szakkörökre, (pl: angol, informatika) órákra történő szállítás.

Periférián elhelyezkedő település révén segítséget nyújtunk a lakosságnak főként az idősebb korosztálynak a bevásárlásokkal, szabadidős tevékenységekhez való eljutás tekintetében (pl: színházba szállítás). Településünk a falugondnoki szolgálaton keresztül segítséget nyújt a civil szervezeteknek más települések civil szervezeteivel való közös rendezvényeken való részvételhez (pl: nyugdíjas találkozók, polgárőr találkozók, nemzetiségi találkozó).

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nincs.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül pozitív diszkrimináció nincs.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A könyvtárban és a faluházban kapnak helyet a különböző programok, legyen ez akár a helyi nyugdíjas klub rendezvénye (akár egy ebéd, akár egy délután), de szokott lenni falunap, farsang, idősek napja, mamatalálkozó, baba-mama klub, jótékonysági bál, különböző névnapi és születésnapi ünnepségek.

A könyvtár heti 8 órában tart nyitva, a feladatot megbízási szerződés alapján 1 dolgozó látja el. 2013. január 1-től könyvtárunkkal társultunk a Szegedi Somogyi Könyvtárhoz. A társulással célunk az volt, hogy a meglévő könyvállományunk folyamatosan cserélődjön, minél nagyobb körben tudjuk kiszolgálni a könyvtárt látogatókat. A könyvtáros folyamatos kapcsolattartása a Somogyi Könyvtárral kiemelkedő, amelyet mutatnak a havonta megszervezésre kerülő programok is (pl: babamama találkozó, állat simogató délután gyerekeknek, az országos könyvtári napokra szervezet program, a könyvtár használati verseny). A közösségi életünk másik színtere a Faluház. 100-120 embernek tudunk a különböző programok alkalmával helyet biztosítani. Falunapi rendezvényeink a falu farsang február hóban, falu karácsony decemberben. Nyugdíjasok rendezvényei: nőnapi köszöntés, május köszöntő, idősek világnapja, fenyő ünnepség. Óvodások, iskolások ünnepségei: jótékonysági rendezvény. Civil szervezetek, polgárőrség évzáró rendezvénye. Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat mikulásnapi ünnepsége. Minden évben 1-2 alkalommal szerény körülmények között szabadtéri rendezvényt tartunk a falu központjában a Szilváskertnek nevezett aszfaltos pályán, falunap (május köszöntő).

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen ez nem jellemző, etnikai konfliktusról nincs tudomásunk.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyben működő Önkéntes Ponton keresztül jellemző a társadalmi munkavégzés, az adományozás területén a község területén gazdálkodó egységek is segítenek a munkában.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Magas a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Ambrózfalván jelenleg 65 fő hátrányos helyzetű, ezen belül 34 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek található.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés.

Ambrózfalván a védelembe vett gyermekek száma az évek során 5 főről 0 főre csökkent. 2012-ben újra 5 gyermek került bele ebbe a kategóriába.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont.

A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2008-2009-2010 években 28 fő volt, majd 2011-ben ez lecsökkent 11 főre, majd 2012-ben már csak 6 gyermeket tartottunk nyilván.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	5	0	28
2009	0	0	28
2010	0	0	28
2011	0	0	11
2012	5	0	6

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben a gyermekek 63-71-%-a részesül, és változó tendenciát mutat. Míg 2008-ban 78 fő kapott, 2009-ben felugrott 82 főre, 2010-ben lecsökkent 73 főre, majd 2011-ben tartotta a 73 főt.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 2008-ban 48 fő részesült, 2009 és 2010 év folyamán nem volt ilyen támogatott, majd 2011-ben 39 fő kapott ilyen juttatást.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	78	0	0	0	48
2009	82	0	0	0	0
2010	73	0	0	0	0
2011	73	0	0	0	39
2012	68	0	0	0	0

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A településen rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénybe vevők aránya az előző b) pontban található. Illetve az évenkénti megnyert pályázatból nagy részben – az egyedülálló idősek mellett – a gyermekvédelmi kedvezményben részesültek kapnak élelmiszer csomagot, és nyári étkezés keretében – szintén pályázat útján elnyert – támogatást kapnak a családok.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Ambrózfalván óvodai kedvezményes étkezésben 2008-ban 19 fő, 2009-2010-2011 évben 15 fő, 2012-ben 16 fő részesült. A csökkenő tendencia magyarázható az elvándorlással, a születések számának folyamatos csökkenésével.

Az iskoláskorúak közül ingyenes étkezésben 2008-2009-ben 11 fő, 2010-ben 10 fő, 2009-ben 9 fő, és 2012-ben 7 fő részesült. 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak 2008-tól évenként 4, 2, 1, 0, és 2012-ben 1 fő. Nyári ingyenes étkeztetésben 2008-ban 7, 2009-ben 6, 2010-11-ben 11, és 2012-ben 6 gyermek részesült (4.1.3 táblázat).

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	19	11	4	17	0	7
2009	15	11	2	13	0	6
2010	15	10	1	11	3	11
2011	15	9	0	9	3	11
2012	16	7	1	7	1	6

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nincs.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált településrész nincs.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Ambrózfalván védőnői álláshely nincs, a szomszédos Nagyér település védőnője látja el a feladatokat, két település gyermekeit ellátva. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma 2008-tól az évek során 21-ről 25 gyermekre módosult, Nagyéren ez a szám 35-ről 29-re csökkent. (4.3.1 táblázat) Betöltetlen státusz nincs.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0		0	
2009	0		0	
2010	0		0	
2011	0		0	
2012	0		0	

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen gyermekorvos, gyermek szakorvos nincs, betöltetlen álláshely szintén nincs. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az intézmény igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn. Dr. Kovácsné Dr. Komlóssy Csilla Emese, „Dr. Komlóssy" Medical Bt-vel (Pitvaros, Mezőhegyesi út 54.) és segítségével megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az óvodában egy sajátos nevelési igényű gyermek van, akinek külön személyre szabott fejlesztésével utazó pedagógus, és logopédus foglalkozik. A gyermekeink számára az ilyen fajta fejlesztési lehetőséget utazó tanárok segítségével oldjuk meg, mint felzárkóztatáshoz, fejlesztéshez való lehetőséget, esélyegyenlőség megteremtéséhez. Korai fejlesztésre a többcélú intézményünk segítségével van lehetőség, mivel „Egységes Óvoda-Bölcsöde"-ként a már második életévüket betöltött gyermekek is járhatnak intézményünkbe. Integrált nevelés folyik óvodánkban.

d) gyermekjóléti alapellátás

Gyermekjóléti alapellátás társulás formájában működik az Alapszolgáltatási Központ Csanádpalotai gesztortelepülés ellátásában. A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az intézmény vezetője rendszeres kapcsolatot tart fenn a Családsegítő Központtal, Csanádpalota, Szent István u. 40.

e) gyermekvédelem

Az intézményi gyermekvédelem biztosított, iskolai és óvodai keretek között. A rendszeres gyermekvédelmi támogatás, rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény, óvodáztatási támogatás igényelhető. Napközis foglalkozás, tanulószobai ellátás biztosított.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységért alapvetően az intézmény és a tagintézmények vezetői felelnek. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a belátására bízott titoktartás figyelembe vételével. Az iskolákban a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok összehangolására a Családsegítő Központ munkatársaival történik. Az osztályfőnökök közvetlen kapcsolatot tarthatnak fel a központ helyi munkatársával.

Közös feladat

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- Minden esetben a gyermek érdekeit képviseljük.
- Figyelemmel kísérjük a gyermeki jogok érvényesülését.
- A pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése alapján, a velük folytatott beszélgetés során megismert hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók esetében családlátogatáson veszünk részt.
- Gyermekbántalmazás gyanúja vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényezők esetén értesítjük a megfelelő személyeket, az adatkezelés és titoktartás szabályainak megfelelően.
- A gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt veszünk az esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon. Kapcsolatot tartunk a jelzőrendszer tagjaival.
- Nyilvántartást vezetünk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókról, az adatvédelem betartása mellett.
- A veszélyeztetettség, hátrányos helyzet típusának és súlyosságának mérlegelése alapján egyéni tervet, javaslatot készítünk a gyermekvédelem más szereplőinek bevonásával a probléma kezelésére.
- Figyelemmel kísérjük a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek szabadidős tevékenységét és tanulási előmenetelét.

Az iskolai gyermekvédelem feladata, hogy megelőzze, elhárítsa és enyhítse a gyermekek testi és személyiség fejlődését gátló tényezőket.
Ennek megfelelően a gyermekvédelmi munka kiindulópontja a felderítés, az okok kezelése.
A felderítés alapfeltétele a pedagógusok és a gyermekek közötti bizalmi kapcsolat, a titoktartás figyelembe vétele.
Intézményünk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén.

- A gyermekek védelme mindenek felett.
- Erősíteni kell a gyermek és a pedagógusok közötti bizalmi kapcsolatot.
  Ezáltal meg kell ismerni a gyermekek problémáit.
- Minden esetben segítséget kell nyújtani a problémák megoldásában.
- Alapvető célkitűzés, hogy a gyermek családban nevelkedjen.
  A gyerekek védelmét veszélyeztetettség esetén a szülővel szemben is garantálni kell.
- A pedagógusnak észre kell vennie, ha a gyermek teljesítménye látszólag indokolatlanul leromlik.
- Fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, problémákra, (szülők gazdasági helyzetének romlása, családi élet megromlása, stb.).
- A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenység magában kell, hogy foglalja a családdal, szülőkkel való kapcsolattartás rendszerét is.
  Működjenek a jövőben is a szülői szervezetek, legyen rendszeres a szülőkkel való kapcsolattartás. (Szülőértekezletek, fogadóórák, egyéb közös rendezvények).
- Intézményünkben olyan légkört, pedagógiai tevékenységet kell kialakítani, amely kizárja a gyermek hátrányos megkülönböztetését.
  Egyenlő bánásmódnak kell érvényesülni az összes gyermekkel szemben.
- A pedagógusnak kötelezettsége, hogy a gyermekek emberi méltóságát, jogait tiszteletben tartsa.
- A pedagógus alapvető feladata, hogy nevelő- és oktató tevékenysége során figyelembe vegye a gyermek egyéni képességét, fejlődésének ütemét. Segíteni kell a hátrányos helyzetű tanulók differenciált fejlesztését, fejlődését.
- Szociális ellátások számbavétele (ingyenes étkezés, ingyenes tankönyvek.).
  Intézményünkben figyelemmel kell kísérni a tanulók étkezési ellátását. Feladataink kiterjednek arra is, hogy minden tanuló legalább napi háromszori étkezést kapjon a családjában vagy az intézményben.
- Az intézménynek hatósági eljárást kell kezdeményezni a gyermek bántalmazása vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok fennállása, illetve a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
- Az önkormányzat képviselőtestülete jogosult a gyermeknek rendszeres gyermekvédelmi támogatást és rendkívüli gyermekvédelmi támogatást folyósítani. Pénzbeli ellátás megállapítását az intézmény is kérheti.

Iskolánk együtt működik a területileg illetékes: segítő szolgálatokkal, nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti szolgálattal, családsegítő szolgálattal, helyi önkormányzattal, gyámhatósággal, háziorvossal, védőnővel.
Iskolánk együtt működik a területileg illetékes: segítő szolgálatokkal, nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti szolgálattal, családsegítő szolgálattal, helyi önkormányzattal, gyámhatósággal, háziorvossal, védőnővel.
Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- felzárkóztató foglalkozások, egyéni, fejlesztő foglalkozások, a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- órán kívüli délutáni foglalkozások
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok)
- a tanulók szociális helyzetének javítása (természetbeni támogatás),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- előadások szervezése a gyermekeket veszélyeztető problémákról szülőknek és gyermekeknek.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások
Pitvaroson kistelepülés lévén nem elérhető szolgáltatás.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés
Az iskola figyelmet fordít a sport- és szabadidős és szünidős programokra is, ilyenek például a sportnap, különböző sport- és kulturális események, gyermeknap, nyári táborozás, stb. Tanulmányi- és sportversenyeken való részvétel minden tanuló joga. A helyi, az intézményen belüli versenyek szervezését a nevelőtestület, ill. az általa felkért pedagógus irányítja. A mindennapos testnevelés, a testedzés formái: (a szervezés részletes szabályait a Pedagógiai Program tartalmazza). A tanulók testnevelésének, mozgásigény kielégítésének, a sport megszerettetésének érdekében diáksportkör szervezhető. A gyermekszervezetek szabadidős tevékenységén belül - munkatervben meghatározott módon, a hétvégeken is lehetőség van sportos foglalkozásokra (szombaton). Az iskolai tagintézmények településén működhetnek a tanulók szabadidős tevékenységét elősegítő gyermekszervezetek. Foglalkozások tanévben és a tanítási szünetekben szombaton szerveződnek. Ezen kívül jellemzőek a társadalmi munkában szerveződő kulturális programok, mint a tánc szakkör.

Intézményünk helyiséget biztosít az egyházak képviselőinek hit- és vallásoktatásra. A hitoktatás a tanulók számára önkéntes, időpontja egyeztetést követően az iskolai foglalkozásokhoz igazodik. Színház, mozi, tárlat stb. látogatások tanítási időn kívül szervezhetők. Tanítási időben történő látogatásra az igazgató engedélye szükséges. Tanulmányi kirándulások az iskolák éves munkatervében foglaltak alapján vagy tanítás nélküli munkanapon, ill. tanítási szünetekben szervezhetők. A kirándulás vár-ható költségeiről a szülőket értesíteni kell, akik írásban nyilatkoznak a kirándulás költségének vállalásáról.

Az iskola feladatai az egészségfejlesztéssel kapcsolatban: a pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy: - a gyermek, tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjön - ha észleli, hogy a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye. Iskoláink gondoskodnak a rájuk bízott gyerekek, tanulók felügyeletéről, a nevelés és oktatás egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről, a tanuló- és gyermekbaleseteket előidéző okok feltárásáról, megszüntetéséről, a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséről, ennek keretében különösen, hogy a tankötelezettség végéig a tanuló évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti, és belgyógyászati vizsgálaton vegyen részt. Intézményünk jogszabályban

előírt nyilvántartásokat köteles vezetni. Iskoláink – a jogszabályokban meghatározottak szerint – kivizsgálják és nyilvántartják a tanuló- és gyermekbaleseteket, teljesítik az előírt bejelentési kötelezettséget.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Ambrózfalván óvodai kedvezményes étkezésben 2008-ban 19 fő, 2009-2010-2011 évben 15 fő, 2012-ben 16 fő részesült. A csökkenő tendencia magyarázható az elvándorlással, a születések számának folyamatos csökkenésével.

Az iskoláskorúak közül ingyenes étkezésben 2008-2009-ben 11 fő, 2010-ben 10 fő, 2009-ben 9 fő, és 2012-ben 7 fő részesült. 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak 2008-tól évenként 4, 2, 1, 0, és 2012-ben 1 fő. Nyári ingyenes étkeztetésben 2008-ban 7, 2009-ben 6, 2010-11-ben 11, és 2012-ben 6 gyermek részesült (4.1.3 táblázat).

Ambrózfalván az ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma a 2008-as 17 főről az évek alatt 2012-re 7 főre csökkent (4.1.3 táblázat).

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	19	11	4	17	0	7
2009	15	11	2	13	0	6
2010	15	10	1	11	3	11
2011	15	9	0	9	3	11
2012	16	7	1	7	1	6

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés nincs.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A településen pozitív diszkrimináció nem tapasztalható.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A gyermekek nevelése integráltan történik, a helyi sajátosságainkat tekintve egy csoportban, egy csoportos egységes óvoda-bölcsődei csoporttal működünk. Ez a fajta többcélú köznevelési intézmény csak saját esélyegyenlőségi program megírása után jöhetett létre, amely a Helyi Nevelési Programunk szerves része. Az óvodában minden jelentkező gyerek számára biztosítjuk az óvodába lépést 3 éves kortól. Férőhely: 25 fő. Az intézmény szolgáltatásait, eszközeit az óvodások az életkori sajátosságaiknak megfelelően 100%-ban használják, bevonásuk sikeres az intézmény által biztosított programokba, (100%) megkülönböztetés semmilyen tekintetben nincsen. A ténylegesen óvodában töltött napok számában eltérés nem mutatkozik a nem hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek között. Nevelési programunk tartalmazza a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének feladatait, elveit, módszereit. Az eddigi évek tapasztalatai alapján csak 1-2 gyermek szorult e miatt fejlesztésre. A számukra biztosított szolgáltatások, ellátások megfeleltek, - és amennyiben szükség lesz rá, továbbra is biztosítjuk a feltételeket – a törvényességi és szakmai követelményeknek.

A közoktatási intézményi esélyegyenlőségi programnak alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentességet és az egyenlőbánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Alapvető, hogy az óvodáink biztosítsák a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést, továbbra is természetes gyakorlat legyen minden tevékenység során a gyerekek hátrányainak kompenzálására.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	3	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	20	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:15 - 16:15	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	08.05 - 08.20	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	2 utazó	1 gyógytornász
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	0	0

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

év	Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma (fő)	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermek-csoportok száma	óvodai férő-helyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	16	1	25	1	16	0
2009	21	1	25	1	19	0
2010	13	1	20	1	20	0
2011	15	1	20	1	20	0
2012	20	1	20	1	20	0

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	19	0	19	12	63,2%
2011/2012	16	0	16	13	81,3%

b) a köznevelléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Óvodánkban, abban az esetben, ha sajátos nevelési igényű gyermek van, gyógypedagógus végzi a rehabilitációs foglalkozásokat. A logopédiai, fejlesztő és gyógytestnevelési foglalkozásokat a kistérség által biztosított szakemberekkel oldjuk meg. Utazó gyógypedagógus, és utazó logopédus segít bennünket, mint kiegészítő szolgáltatás. Az óvónők rendelkeznek olyan kompetenciákkal, melyek hatékonyan szolgálják a gyermekek egyéni fejlesztését, az iskolai továbbhaladásra való felkészítést. Az óvónőket csoportonként 2-2 szakképzett dajka segíti. A folyamatos szakmai megújulást továbbképzések segítésével a fenntartóink is támogatják. Óvodánkban folyó pedagógiai munka biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetűek eredményes nevelését, szociális hátrányaik kompenzálását, esélyegyenlőségük előmozdítását. Intézményünk hozzásegíti a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket a számukra kínált támogatások eléréséhez, igénybevételéhez. Az óvoda tárgyi feltételei megfelelőek, viszont az elöregedő műszaki cikkek, felszerelések cseréjét folyamatosan biztosítani kell. Elmaradás csak az udvarok felszereltségében jelentkezik (EU-s szabványok miatti eltávolításuk és a természetes elhasználódás miatt). Az óvodában adott a tornaszoba. Az ambrózfalvi óvoda tágas helyiségekkel rendelkezik. Az intézményünkben alapvetően rendelkezésre állnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének-oktatásának feltételei.

Az iskolában gyógypedagógus neveli és oktatja az értelmi, pszichés fejlődési rendellenességgel rendelkező gyermekeket. Feladata az alapkészségek (olvasás, írás, számolás), a sérült vagy hiányzó funkciók fejlesztése, illetve kompenzálása. Intézményünkben az SNI-s gyermekek, valamint a nevelési tanácsadó által javasolt gyermekek fejlesztését látja el. A gyógypedagógusnak különösen jó kommunikációs készséggel kell rendelkeznie. A pedagógusokra vonatkozó általános munkaköri leírásokon túl - az oktató-nevelő munkája sajátosságainak figyelembevételével – az alábbi feladatokat látja el: - Az SNI-s és a fejlesztős tanulókkal kapcsolatos minden dokumentációt határidőre elkészít, gondoskodik a szülők tájékoztatásáról a gyermekek előrehaladásával kapcsolatban. - A fejlesztésben korrepetálással segítő szaktanárok, tanítók munkáját koordinálja. - Figyelemmel kíséri a gyermekek felülvizsgálatának időpontját, időben jelzi annak esedékességét a szabályoknak megfelelően. - A tanterv alapján felkészülés az egyes tanítási órákra, audiovizuális és egyéb szemléltetőeszközök kiválogatása vagy készítése. - Az írásbeli munkák, a szóbeli feleletek és beszámolók értékelése, a tanulók fejlődéséről részletes elemzés készítése. - Kapcsolattartás a gyermekek szaktanáraival, osztályfőnökeivel: javaslat a gyermekekkel kapcsolatos speciális tanítási módszerekre. - Gyakori óralátogatással tapasztalatszerzés a gyermekek jobb megismerésére, valamint visszacsatolás az egyéni foglalkozások eredményére. - A szülői házzal szoros kapcsolat kialakítása a gyermekek megfelelő előrehaladása érdekében.

A beszédhibás iskolások részére logopédiai foglalkozást biztosítunk szakszolgálat segítségével. A tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság javaslata, véleménye alapján az alapító okirat meghatározása alapján a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók részére pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásokat is szervez az iskola.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Hátrányos megkülönböztetés nincs.

Óvodánk már a 2004.-es nevelési programban, legfőbb célkitűzéseik között is az esélyegyenlőség biztosítását hangsúlyozták. 5 fő feladatunk, illetve célkitűzésünk rövid tartalma: - a viselkedési zavarokkal küzdő gyermekek érzelmi biztonságérzetének megteremtése a szeretetteljes légkör, sok pozitív élmény biztosításával. - ingerszegény környezeti hatások ellensúlyozása, egyéni képességfejlesztéssel, felzárkóztatással, - problémák kezelése komplexen, szakember segítségével, - a sajátos nevelési igényű gyermekek különleges gondozása, - a hátrányos helyzetben élő gyermekek differenciált fejlesztése.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Óvoda: a többi intézménnyel, szervezettel, a szülőkkel való kapcsolatrendszer biztosítja a partnerközpontú működést. Probléma esetén az óvoda kezdeményezi a kapcsolatot. Fenntartóink

gyámügyi előadóival, a háziorvosokkal, védőnőkkel sikeres az együttműködés, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatása érdekében.

Iskola: az intézményi munka megfelelő szintű irányításának érdekében az intézmény igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel: Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Pitvaros, háziorvosokkal, védőnői szolgálatokkal, szomszédos települések közoktatási intézményeivel, pitvarosi Erdei Ferenc Közösségi Színtérrel, gyermekjóléti szolgálatokkal, szakértői bizottsággal, nevelési tanácsadóval, Egyházak képviselőivel. Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az intézmény rendszeres munkakapcsolatot tart fenn a következő szervezetekkel: az intézményt támogató alapítvány kuratóriumával (Alapítvány neve: Iskolánk és Óvodánk Gyermekeiért Alapítvány) Az alábbi helyi társadalmi egyesülettel: Az egyesület neve: Szlovák Klub, Pitvarosi Sportklub.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkrimináció nincs.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások (átképzés lehetősége) ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ közmunkaprogram
Gyermeklétszám csökkenése	☞ Gyermekvállalási kedv erősítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Ambrózfalván a munkavállalási korúak közül a nők 91-92%-a, 2012-ben 99%-a, a férfiak 89-92%-a, 2012-ben 98%-a volt foglalkoztatott, utóbbi évnél köszönhetően a közmunkaprogramnak. A munkanélküliek közül általában a férfiak vannak többségben. A nyilvántartott álláskeresők közül a nők aránya évenként változik (48%, 54%, 42%, 42%), és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek (3.2.3 táblázat) közül viszont általában többségben vannak (46%, majd 73-60-61%). A pályakezdő álláskereső körében a 2008-as évet leszámítva a férfiak vannak többségben, a nők aránya 2008-ban 52%, majd 43-47% (3.2.4 táblázat).

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	190	176	176	163	14	13
2009	155	207	142	192	13	15
2010	193	174	173	159	20	15
2011	192	181	188	179	4	2

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A közfoglalkoztatottak 25 %-a nő. Ez az arány az előző években is hasonló volt. A start munkaprogramon belül a növénytermesztési képzésben 2 fő vesz részt, abból 1 fő nő, így az arány 50-50 %.

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	résztvevők száma	résztvevő nők száma
2008	2	0	15	6
2009	2	0	18	7
2010	3	0	21	8
2011	4	1	30	7
2012	5	1	24	8

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A már említett közmunkaprogram sok embernek megoldás a megélhetés problémájára. Ezen kívül a térségben több lehetőség van – ha csak időszakosan is – idénymunkákra, úgynevezett napszámra. Ezzel a lehetőséggel többnyire azok élnek, akik nem szándékoznak képzésben rész venni.

Az alacsony iskolai végzettségű nőknél megoldás a közmunka illetve a mezőgazdasági idénymunka. A településen 1 mezőgazdasági vállalkozó tevékenykedik, aki a településről illetve a szomszéd településekről foglalkoztatja azt a munkaerőt, aki a kitartó, rendszeres munkát fölvállalni nem tudja, és sajnos itt a nők aránya a 40-50 %-ot eléri.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Ahogyan az egész országra jellemző a nők férfiakhoz képest ugyanazon munkáért járó hátrányos kereseti különbsége, ugyanúgy jellemző ez település szinten is: az öregségi nyugdíjban részesülők átlagnyugdíja 89.695,-Ft (férfiak – 35 fő – 93.596,-Ft, nők – 55 fő – 87.212,-Ft).

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Ambrózfalván van bölcsőde, az óvodával együtt. A korábban bemutatott 4.4.3 táblázatból kiderül, hogy az óvodai férőhelyek száma a jelenlegi 20 óvodai férőhelyre 20 fő 3-6 éves korú gyermek jut. A 4.4.2 táblázat pedig bemutatja, hogy az óvodából helyhiány miatt elutasított gyermek nem volt sem idén, sem az azt megelőző években. Az óvoda nyitva tartása 6:15-tól 16:15-ig terjedő időszakban van, így a szülők számára ez az intervallum lefedi a legtöbb munkahelyen lévő munkaidőt.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Ambrózfalvának Nagyérrel közös védőnője van, aki két települést lát el. Az átlagos gyermekszám védőnőnként 2008-ban 21, 2009-10-ben 23, 2011-ben 25, és 2012-ben 24 fő.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	0	21	#ZÉRÓOSZTÓ!
2009	0	23	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	23	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	25	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	24	#ZÉRÓOSZTÓ!

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A különböző szervezetek (védőnő, családsegítő) munkatársainak elmondása alapján a településen ilyen jellegű probléma nem tapasztalható. Rendőrségi adat erről nem áll rendelkezésünkre. Azonban ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy a probléma egyáltalán nem létezik, lehetséges, hogy ezek az esetek nem kerülnek egyik szervezet tudomására sem, ezért szükségszerűnek tartjuk megfogalmazni, hogy a lehetséges sértettek tudomást szerezzenek arról, hogyan kérhetnek segítséget ebben az esetben, ezért a felkereshető szervek elérhetőségeit, és egyéb információkat nyújtó tájékoztató anyag készítését és bárki által elérhetőségét szeretnénk biztosítani.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A településen nem találhatók ilyen jellegű intézmények. A legközelebbi ilyen intézmény több, mint 50 km-re található.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők legalább olyan szerepet vállalnak a helyi közéletben, mint a férfiak. A település polgármestere 2012. évtől nő, aki férfit váltott fel.

A településen 2008-2009. évben 6 fős testület, abból 1 fő nő 17 % az arány. 2010-ben 5 fős testület ebből 1 fő nő, az arány 20 %. 2011-2012-ben pedig 5 fős testület ebből 2 fő nő, az arány 40 %. 2013-ban 5 fős testület ebből 3 nő, az arány 60 %. Az önkormányzati testületen kívül Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat tevékenykedik 4 fővel, abból 1 fő nő, az arány 25 %.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	5	1	0	0	0	0
2009	5	1	0	0	0	0
2010	4	1	0	0	0	0
2011	3	2	0	0	0	0
2012	3	2	0	0	0	0

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen nem tapasztalható ilyen probléma, ennél fogva erre specializálódott szervezet sem működik.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküli nők magas aránya	☞ Tájékoztatás a munkalehetőségekről
Családon belüli erőszakra vonatkozó adat hiánya (rejtett probléma)	☞ Tájékoztató anyag elkészítése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Ambrózfalva községben a lakosság folyamatosan csökken, így az idősek száma is. A 65 év felettiek száma 64 fő, amely a teljes lakosság 11,9%-a.
Az összes nyugdíjas száma csökken, 2011-es adat szerint 151 fő, amely a lakosság 28,2%-a (6.1.1 táblázat). Az állandó jellegű odavándorlás csökkenő értékeket mutat, míg az elvándorlás adatai növekvő értékeket mutatnak. A lakosság folyamatosan csökken. Többnyire a fiatalabb korosztály költözik el olyan településre, többnyire városokba, ahol munkahelyet talál, és így megélhetést biztosít a családjának. Ennek tudható be az öregedési index növekedése is. 2011-es adat szerint a 77 fő 65 év feletti állandó lakosra 86 fő 0-14 éves korú állandó lakos jut, ennek alapján az öregedési index jelenleg 89,5% (3. táblázat).

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	74	101	175
2009	72	101	173
2010	66	95	161
2011	61	90	151

Az öregségi nyugdíjban részesülők átlagnyugdíja 89.695,-Ft (férfiak – 35 fő – 93.596,-Ft, nők – 55 fő – 87.212,-Ft).

Településünkön sok az egyedül élő idős. Manapság sajnos egyre gyakrabban hallunk időseket érő bűncselekményekről. A bűnelkövetés formái egyre erőszakosabbak. A tapasztalatok szerint gyakran a sértettet lakásuk közelében éri a támadás, illetve lakásban. A bűnelkövetők mindig a leggyengébb ellenállást keresve követik el cselekményeiket, ezért támadnak meg gyerekeket, egyedül élő, védekezésre képtelen időseket. A környéken is egyre többet hallani ilyen támadásokról, előfordult többször, hogy bűnözők időseket tévedésbe ejtve csaltak ki, lopták el nyugdíjukat, megtakarított pénzeiket. Az elkövetők hivatalos és közfeladatot ellátó személynek álcázva magukat, önkormányzat, nyugdíjbiztosítás, szolgáltató munkatársaként (víz, gáz, áram, stb.) jelennek meg., illetve kereskedő „házaló" tevékenységet folytatva. Módszereik között szerepel, hogy kutatást végezve a lakásban kifigyelt helyről eltulajdonítják az értéktárgyakat, esetleg „ellenőrzés" jogcímen pénzt vagy nyugdíjcsekket kérnek. A bekéredzkedés ürügye lehet rosszullét színlelése, ivóvíz kérése, WC, mosdó használat igénybevétele, pénzváltás, villanyoszlop telepítés, redőny, reluxa, csatorna felújítás, stb. Ritkábban előfordulhat régiség, egyébhasználati tárgyak felvásárlása, illetve szociális állapot felmérése, közvélemény-kutatás készítése ürügyén. Ezek a bűncselekmények sajnos egyre gyakoribbak, és ez a tendencia várhatóan nem fog változni, ezért ezt problémaként kezeljük. Ezen tevékenységeket a rendőrség mellett a helyi polgárőrök is kiemelt figyelemmel is kísérik. A jövőben külön figyelmet szeretnénk fordítani az egyedül élő idősebbekre, tájékoztatás, szórólap formájában.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága a településen nem jellemző, részben a munkahely hiánya, nagyobb részben a foglalkoztatásra való igény megléte nélkül. A meglévő munkahelyek száma még a fiatalok, családosok számára is kevésnek bizonyul.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Kis település lévén a foglalkoztatás és a tanulás nem jellemző.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés az a) pontra hivatkozva nem tapasztalható.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Ambrózfalván nincs háziorvos, az a szomszédos Nagyér illetve Pitvaros településeken található (2-4 km). Szakrendelés, kórház a 30 km-re lévő Makón található, amely 50 perces tömegközlekedéssel közelíthető meg. Nappali ellátásban 2011-től időskorú nem részesül (6.3.1 táblázat).

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	75	27	36%
2009	80	30	38%
2010	81	30	37%
2011	77	0	0%

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen nyugdíjas klub működik, ahol különböző rendezvényeket tartanak az idősek számára, és másik települések nyugdíjas klubjaival együttműködve ellátogatnak másik településen lévő rendezvényekre is. Nyári kirándulások is előfordulnak.

c) idősek informatikai jártassága

A településen, de a környező kistelepüléseken is az a tapasztalat, hogy az idősebb korosztály informatikai jártassága nagyon csekély, sőt, elmondható, hogy még egy bármilyen nyomtatvány kitöltése is gondot okoz számára, ahhoz is segítséget kér.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi nyugdíjas klub szervezésében több program kerül megrendezésre az idősek számára, a fenti b) pontban említett módon. Ezen kívül a településen van kézműves szakkör időseknek, mama találkozó (anyák napjára) a könyvtárban.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősek informatikai jártassága csekély	☞ motiválás a tanulásra ☞ tanfolyamok szervezése
Magas az egyedül élők aránya	☞ Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése
Áldozattá válás	☞ Tájékoztatás és megelőzés

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Ambrózfalván a megváltozott munkaképességűek 2008-as kiinduló értéke 20 fő volt, majd 2009-ben 21 fő, 2010-ben 17 fő, ezután drasztikusan megugrott 40 főre. Ez a növekedés annak tudható be, hogy módosult a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló kapcsolatos jogszabály változott, a változással kapcsolatos felülvizsgálatok még mindig folyamatban vannak, tehát ez a létszám még mindig változhat, a jogszabály-módosítás miatti átsorolás miatt. Emiatt ez az adat még nem tekinthető véglegesnek, hiszen az átsorolások még mindig folyamatban vannak, és a megváltozott munkaképességű személyek állapotában nem történt változás, hanem a jogszabály alapján szigorodott a felülvizsgálat. A felülvizsgálatok előre láthatóan 2014. június 30-i dátummal fejeződnek be, azaz az akkori adatokból kiindulva a további évek számai alapján már konkrét értékeket és elemzést készíthetünk.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A településen a munkahelyek száma kevés, intézményeink vannak, boltok vannak, illetve egy nagyobb foglalkoztató van, így csekély létszámban tud a lakosság itt helyben elhelyezkedni. A fogyatékkal élőknek helyben nincs lehetőség az elhelyezkedésre. A közfoglalkoztatásban fogyatékkal élő nem vesz részt.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés nincs.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A település nagyságára és a lakossági összetételét figyelembe véve (elöregedő település) önálló életvitelt támogató helyi intézmény és szolgáltatás nincs, melyre igény sincs. Önszerveződő életvitelt támogató programokat az önkormányzat támogatja (pl.: zoomba, tánc szakkör).

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő személyek száma 2008-ban 20 fő, 2009-ben 21 fő, 2010-ben 17 fő, majd egy nagy ugrást követően 2011-ben 40 fő lett. Az egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők számában nem található ekkora mértékű emelkedés, 2010-ig nulla az érték, majd 2011-től 1 fő.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	20	0
2009	21	0
2010	17	0
2011	40	1

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Ambrózfalván az akadálymentesítés nagyrészt megoldott. Községünkben a lakosságot ismerve a fogyaték, a mozgáskorlátozottság a felnőtt, és nyugdíjas korosztályban fordul elő. A középületek akadálymentesítettségénél az előzőekben leírtakat vették figyelembe, így az ÖNO-nál, a községházánál és a postánál az akadálymentesítettség megoldott.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Településünkön a rendezvények bárki által szabadon látogathatók. Az akadálymentesítettség az óvodánál, iskolánál, könyvtárnál nem megoldott. A lakóépületek akadálymentesítettségét az önkormányzat nem ismeri, tudomásunk szerint egy-két helyen fordul elő az 519 lakosú községben. Közösségi internet elérhetőség nincs a községben a lakosság számára.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgás-korlátozot-tak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoz-tatás	Induk-ciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	középfok	nem kell	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	felsőfok	nem kell	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	nem kell	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	járó beteg szakellátás	nem kell	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	alapellátás	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		nem kell	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A település lakosainak kevés munkáltatói közül természeténél fogva egyiknek sincs lehetősége kínálni fogyatékkal élő személyek számára munkahelyet, így a munkahelyek akadálymentesítettsége nem mérvadó.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A tömegközlekedés szempontjából van fejleszteni való, hiszen szakorvosi és kórházi ellátás 30-40 km-re található Makón van, ahová alacsony padlós, akadálymentesített buszjárat nem indul. Így a fogyatékkal élők részére az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzájutás a tömegközlekedés miatt nehézségeket okoz.

A járdák, parkok akadálymentesítettsége – ha nem térünk ki azok állapotára, akkor – megoldott.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen az egészségkárosodott személyek száma miatt nincs ilyen intézmény.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkrimináció nem tapasztalható.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés hiánya	☞ teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)
közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Településünkön:
- Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat
- Evangélikus Egyház
- Ambrózfalváért Közalapítvány
- Polgárőr Egyesület
- Nyugdíjas Klub
- Sportkör
- Segítő Jobb - szervezet tevékenykedik.

Minden településen tevékenykedő szervezettel az önkormányzat kapcsolata jó. Az alábbiakban mutatjuk be az egyesületek tevékenységét.

A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat a településen élő szlovák kisebbség érdekeit érvényesítve működik együtt a település önkormányzatával. Rendszeresen üléseket tart, évente 1 alkalommal Szlovák Napi rendezvényt.

Evangélikus Egyház: A településen zömében evangélikus felekezetű emberek élnek, ezen kívül katolikus és református lakosok kisebb létszámban. A községben található evangélikus templomban heti rendszerességgel, vasárnaponként evangélikus istentisztelet kerül megtartásra, mivel a plébánián lakik evangélikus lelkészünk.

Ambrózfalváért Közalapítvány: Az önkormányzatra háruló helyi közfeladatok anyagi forrásában biztosít némi kis segítséget. Ezen kívül közreműködik a község szociális, kulturális tevékenységeiben.

Polgárőr Egyesület: A falu vagyonvédelmét a Pitvaroson működő rendőrőrssel együtt biztosítja. Segít a rendezvények zökkenőmentes lebonyolításában. Segítséget nyújt a bűnözés megelőzésében, a fiatalok alkoholtól és drogtól való távol tartásában.

Nyugdíjas Klub: Elöregedő falu lévén az idős korosztálynak egy kis kikapcsolódást nyújt a klub élet. Havi rendszerességgel találkozik a község mintegy 10 %-a a klub délutánokon, taggyűléseken. Meghallgatják a falu életéről szóló tájékoztatókat és elmondhatják gondjaikat, problémáikat. Jó kapcsolatot építettek ki a makó-kistérség nyugdíjas klubjaival, testvéri szeretettel találkoznak évente 8-10 alkalommal a kistérségi rendezvényeken.

Sportkör: Az egyesület tagjai a futballt kedvelő fiatalokból tevődnek ki. Heti rendszerességgel edzenek, mérik össze erejüket más-más csapatokkal, szórakoztatják a sportot kedvelő falu lakosságát.

Segítő Jobb: Zömében szakképzett fiatalokból összeállt kis csoportosulás kb. 10 fővel, akik társadalmi munkában segítséget nyújtanak az önkormányzatnak illetve a lakosság azon részének, akik igénylik.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat együtt működési megállapodás alapján működik együtt, segítik egymás tevékenységét a civil szervezetek bevonásával. Példa erre a településen megrendezett falunap, melyet együttes erővel szerveznek meg a fent megjelöltek. Az egyház az egyházi ünnepek alkalmával rendezett ünnepségeken segít a programokban, mint pl. a falu karácsony (karácsonyfa szentelés).

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Önkormányzatunk több térségi és területi társulásnak tagja. Szem előtt tartva azt a közmondást, hogy „együttes erővel jobban megy". Kiemelve a lényegesebbeket: Nagyéri Közös Önkormányzati Hivatal, közös alapszolgáltatási társulás, óvodai társulás, Makó-Térségi Többcélú Társulás, stb.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat a település önkormányzata által szervezett testületi ülésekre, rendezvényekre minden alkalommal meghívást kap és fordítva is fennáll a meghívás. A két önkormányzat egymást segítve szorosan együttműködik a település érdekében.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Mindkét önkormányzat jó kapcsolatot ápol a civil szervezetekkel (polgárőrség, nyugdíjas klub, közalapítvány, segítő jobb). Egymás rendezvényein aktívan bekapcsolódnak a tevékenységbe.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen nincsenek jelentős létszámban vállalkozók. A község for-profit szereplői a lakosságot kiszolgáló kereskedelmi egységek és mezőgazdasági gazdálkodók, vállalkozók. Az önkormányzat és a településen tevékenykedő fentiekben említett for-profit szereplők kapcsolata megfelelő, segítik az önkormányzatot felajánlásokkal, gépi munkákkal (pl: rendezvényre zöldségfélét, hagymát adnak, utak karbantartása), az önkormányzat pedig próbálja az adókat elviselhető szinten megállapítani.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A 26-50 éves korosztály körében nagyobb arányú a munkanélküliség	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek jelentősen nagyobb aránya nő	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Gyermekek	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások (átképzés lehetősége) ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ FIP pont működésére felhívni a figyelmet
Gyermekek	Gyermeklétszám csökkenése	☞ Gyermekvállalási kedv erősítése
Idősek	Az idősek informatikai jártassága csekély	☞ motiválás a tanulásra ☞ tanfolyamok szervezése
Idősek	Magas az egyedül élők aránya	☞ Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése
Idősek	Áldozattá válás	☞ Tájékoztatás és megelőzés
Nők	Munkanélküli nők magas aránya	☞ Tájékoztatás a munkalehetőségekről
Nők	Családon belüli erőszakra vonatkozó adat hiánya (rejtett probléma)	☞ Tájékoztatás
Fogyatékkal élők	A közintézmények akadálymentesítettsége nem teljes körű	☞ teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint **intézkedés címe, megnevezése**	Az intézkedésbe bevont **aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst**
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	➢ Munkanélküliség csökkentése	önkormányzat
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	➢ A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése	önkormányzat
Gyermekek	➢ A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése	önkormányzat
Gyermekek	➢ Gyermekvállalási kedv erősítése	önkormányzat
Idősek	➢ Az idősek informatikai jártasságának növelése	önkormányzat
Idősek	➢ Egyedül élők életének megkönnyítése	önkormányzat
Idősek	➢ Az idősek áldozattá válásának megelőzése	önkormányzat
Nők	➢ Munkanélküli nők arányának csökkentése	önkormányzat
Nők	➢ Nők - rejtett problémák	önkormányzat
Fogyatékkal élők	➢ Teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés	önkormányzat

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák továbbra is szegregációmentesen élnek, és integrációjuk megoldott.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők megtalálják a munkaerőpiacra történő tartós visszatérés lehetőségét, és gazdasági kiszolgáltatottságuk csökkenjen.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek családban történő harmonikus nevelkedését és jogainak érvényesítését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek fizikális és mentális problémáinak megoldására, lehetőség szerint a saját környezetükben.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy az élet minden területén megkapják az esélyegyenlőséget.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők minél szélesebb körben akadály nélkül jussanak hozzá a közszolgáltatásokhoz.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	**Munkanélküliség csökkentése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Magas a munkanélküliek aránya**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A munkavállalók számának emelkedése Rövid: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, munkavállalókkal Közép: Rendszeres tájékoztatás a térség munkalehetőségeiről Hosszú: Folyamatos tájékoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Önkormányzat Intézményei Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Munkáltatók, képzőközpontok, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: partnerségi megállapodások Közép: munkalehetőségek rendszeres közzététele Hosszú: munkanélküliség 1%-os csökkentése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók elzárkóznak a partnerségtől, célcsoport közömbössége, munkalehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	**A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Magas a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése Rövid: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, munkavállalókkal Közép: Rendszeres tájékoztatás a térség munkalehetőségeiről Hosszú: Folyamatos tájékoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Önkormányzat Intézményei Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Munkáltatók, képzőközpontok, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: partnerségi megállapodások Közép: munkalehetőségek rendszeres közzététele Hosszú: a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának 0,5%-os csökkentése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók elzárkóznak a partnerségtől, célcsoport közömbössége, munkalehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	**A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése Rövid: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, munkavállalókkal Közép: Rendszeres tájékoztatás a térség munkalehetőségeiről Hosszú: Folyamatos tájékoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások (átképzés lehetősége) ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ közmunkaprogram
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Önkormányzat Intézményei Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Munkáltatók, képzőközpontok, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: partnerségi megállapodások Közép: munkalehetőségek rendszeres közzététele Hosszú: a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának 0,5%-os csökkentése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók elzárkóznak a partnerségtől, célcsoport közömbössége, munkalehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	**Gyermekvállalási kedv erősítése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Gyermeklétszám csökkenése**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: a települést vonzóvá tenni a családosok számára, a gyermekek számának növelése Rövid: adatok áttekintése, problémák feltárása Közép: újszerű támogatási rendszer kidolgozása Hosszú: a gyermekszám csökkenésének megállítása, visszafordítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Gyermekvállalási kedv erősítése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Családsegítő Szolgálat, Civil szervezetek Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Családsegítő Szolgálat, Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 3 év Hosszú: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: adatok áttekintése Közép: gyermekek számának alakulása Hosszú: gyermekszám csökkenésének megállítása, esetleges növekedése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Munkalehetőség hiányában továbbra is csökken a lakosság
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás, Technikai erőforrás Támogatás esetén anyagi erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	**Az idősek informatikai jártasságának növelése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Az idősek informatikai jártassága csekély**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Az idősek informatikai jártasságának növelése Rövid: jártassági szint felmérése Közép: tanfolyamok szervezése Hosszú: megfelelő informatikai jártasság kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Kérdőívek eljuttatása és feldolgozása ☞ Tájékoztatás az idősek részére, motiválás a tanulásra ☞ Tanfolyamok szervezése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkéntesek, Önkormányzat intézményei Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Nyugdíjas Klub
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hónap Közép: 1 év Hosszú: 2 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Igénylők számának megállapítása Közép: Egy tanfolyam lebonyolítása Hosszú: az informatikai jártasság megszerzése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Idősek részéről az érdeklődés hiánya
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	**Egyedül élők életének megkönnyítése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Magas az egyedül élők aránya**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: az egyedül élők életének megkönnyítése Rövid: Kapcsolatfelvétel az idősekkel, helyzetfeltárás,igényfelmérés Közép: tájékoztatás, kapcsolattartás, programok szervezése, információnyújtás Hosszú: egyedül élők életének megkönnyítése, életminőségének javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Önkéntesek, Civil szervezetek Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Nyugdíjas klub
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 2 év Hosszú: 4 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: (igény)felmérés és kiértékelés Közép: szolgáltatások nyújtása, folyamatos tájékoztatás, pályázati lehetőségek keresése Hosszú: az egyedül élők életminőségének javítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az idősek részéről érdektelenség
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás, Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	**Az idősek áldozattá válásának megelőzése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**A környéken növekedik az áldozattá váló idősek száma**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Az idősek, különösen az egyedül élők áldozattá válásának megelőzése Rövid: tájékoztató anyag elkészítése Közép: tájékoztatás, információnyújtás minden lehetséges csatornán Hosszú: folyamatos tájékoztatás, bűncselekmények elkerülése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Tájékoztatás és megelőzés
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Rendőrség, Önkéntesek Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 2 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: veszélyeztetett idősek számának megállapítása Közép: maga a tájékoztató anyag Hosszú: folyamatos tájékoztatás, bűncselekmények megelőzése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az idősek továbbra is bizalommal fordulnak az idegenekhez Fizikai állapotuk nem teszi lehetővé a védekezést
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	**Munkanélküli nők arányának csökkentése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Munkanélküli nők magas aránya**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Munkanélküli nők arányának csökkentése Rövid: Munkaerő-piaci helyzetelemzés elkészítése Közép: lehetséges együttműködési megállapodások előkészítése, megkötése Hosszú: Női foglalkoztatás növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Tájékoztatás a munkalehetőségekről Adatgyűjtés, kapcsolattartás a munkaügyi központtal, lehetséges partnerek megkeresése, meglévő együttműködések fenntartása, képzés, átképzés,
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, célcsoport tagjai Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi központ, képzést szervezők, munkáltatók
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év Közép: 3 év Hosszú: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: helyzetelemzés Közép: stratégia kidolgozása, együttműködési megállapodások száma (1 db) Hosszú: munkanélküli nők számadatai (2% csökkenés)
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Célcsoport érdektelensége – tájékoztatás, motiváció Együttműködő partnerek hiánya – tájékoztatás, motiválás
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	**Nők – rejtett problémák**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Családon belüli erőszakra vonatkozó adat hiánya (rejtett probléma)**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A feltárt esetek száma nő Rövid: Lehetőségek felmérése, begyűjtése Közép: Széles körű tájékoztatás Hosszú: A bántalmazott nők merjenek segítséget kérni
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Tájékoztatás Széles körű tájékoztatás az igénybe vehető segítségekről, tájékoztató előadások szervezése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, jogvédő szervezetek, Családsegítő Szolgálat, jelzőrendszer tagjai, védőnő Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Rendőrség, háziorvos, védőnő, gyermekvédelmi felelősök
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hónap Közép: 1 év Hosszú 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: segítséget nyújtó szervezetek elérhetőségének ismertté válása Közép: információk közzététele, tájékoztató előadás megszervezése Hosszú: a családon belüli erőszak visszaszorítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintettek nem mernek segítséget kérni, félelem Anyagi kiszolgáltatottság
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás Előadási díj

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	**Teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**A közintézmények akadálymentesítettsége nem teljes körű**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Akadálymentesítés megoldása Rövid: járdák állapotának felmérése, intézmények akadálymentesítése Közép: Középületek megközelítésének megoldása Hosszú: Teljes akadálymentesítés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés Felmérés, forrásbiztosítás; pályázatok írása; közmunka szervezése; karbantartás
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Helyi vállalkozók, önkéntesek, Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év Közép: 3 év Hosszú: 6 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: felmérés Közép: pályázatok írása, elszámolása, elkészült projektek átadása Hosszú: elégedettségmérés, állapot fenntartása, karbantartás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Források hiánya: - pályázatok, - önkéntesek, - közmunka
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Céltámogatás Pályázatok Önkormányzati saját forrás hozzárendelése

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Munkanélküliség csökkentése	Munkanélküliség	A m.váll. számának emelkedése			Önkormányzat	2016.06.30.			
2	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése	A 180 napnál régebben reg. munkanélk. Ar.	A régen reg. m.nélküliek sz. csökkentése			Önkormányzat	2016.06.30.			
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése	A rendszeres gy.-véd. kedv. részesítettek száma magas	A részesítettek számának csökkentése			Önkormányzat	2016.06.30.			
2	Gyermekvállalási kedv erősítése	Gyermeklétszám csökkenése	Gyermekszám növekedése			Önkormányzat	2018.06.30.			
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Munkanélküli nők arányának csökkentése	Munkanélküli nők aránya magas	Munkanélküli nők arányának csökkenése			Önkormányzat	2018.06.30.			
2	Nők – rejtett problémák	Családon belüli erősz. von. adat hiánya (rejtett)	Esetek feltárása, merjenek segítséget kérni			Önkormányzat	2016.06.30.			
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az idősek informatikai jártasságának növelése	Az idősek inf.orm jártassága csekély	Informatikai jártasság növelése			Önkormányzat	2015.06.30.			
2	Egyedül élők életének megkönnyítése	Magas az egyesül élők aránya	Egyedül élők élet. könnyítése			Önkormányzat	2017.06.30.			
3	Az idősek áldozattá válásának megelőzése	Áldozattá válás	Megelőzés			Önkormányzat	2015.06.30.			
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Teljes körű akadálymentesítettségre törekvés	Akadálment. nem teljes körű	Teljes körű akadályment.			Önkormányzat	2019.06.30.			

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:
- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

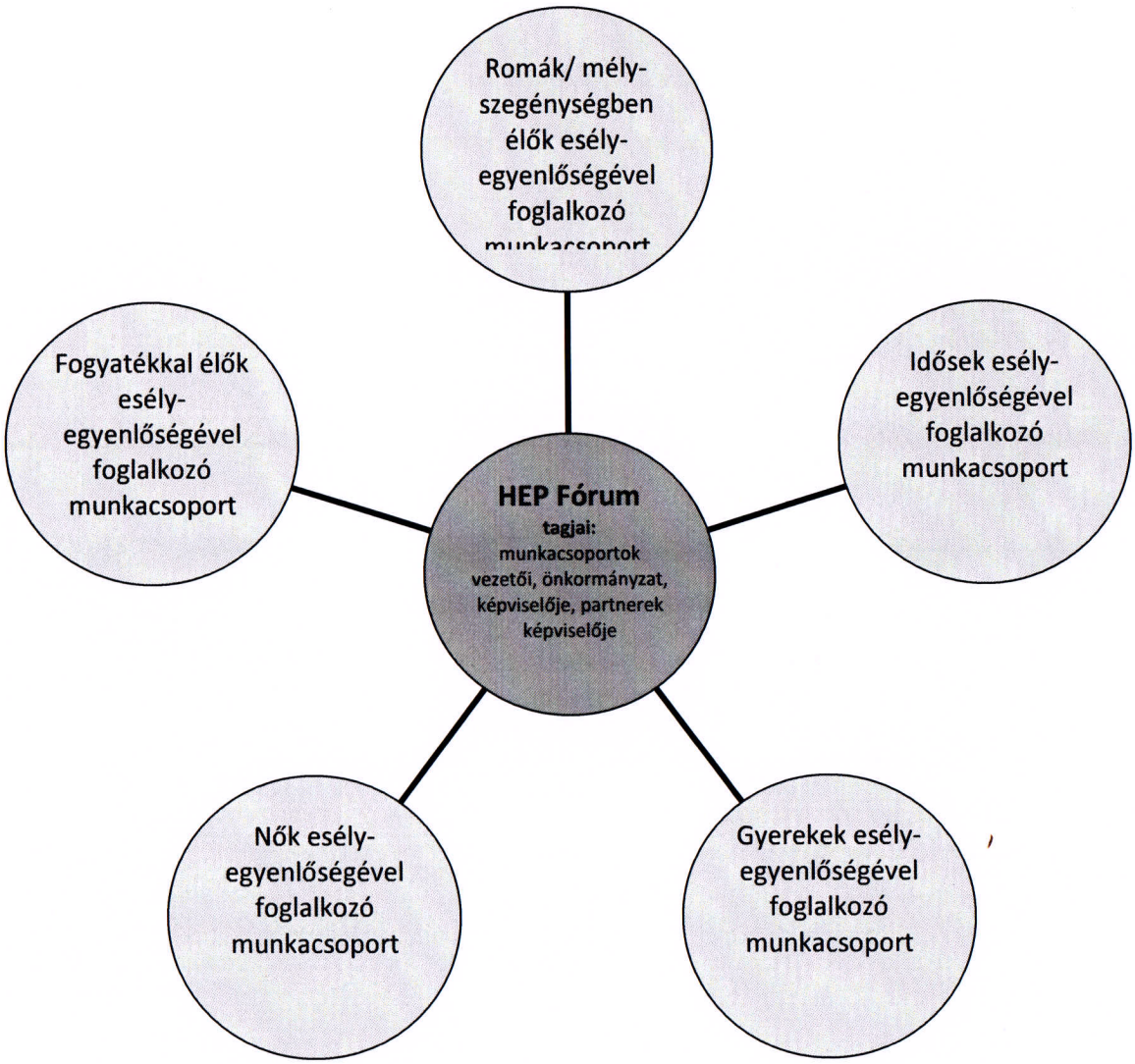

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről ..... felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

HEP elkészítési jegyzék[2]

NÉV[3]	HEP részei[4]										Aláírás[5]
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

[2] Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással" igazolt dokumentum

[3] A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

[4] A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

[5] Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Az Ambrózfalva község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Ambrózfalva község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 130/2013.(VI.27.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum 2013. 06. 27. Aláírás

Ambrózfalva Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Ambrózfalva Polgárőr Egyesület
6916 Ambrózfalva, Dózsa 2.
Adószám: 18479476-1-06

Dátum 2013. 06. 28. Partner aláírás

Dátum 2013. 06. 28. Partner aláírás

Dátum 2013. 06. 28. Partner aláírás

Dátum 2013. 06. 28. Partner aláírás